

Credere, 4 decembrie 2016

Libertatea, provocare decisivă pentru credința noastră

Interviu cu Julián Carrón

De Gerolamo Fazzini

«Chestiunea decisivă azi e cum poate fi făcută atrăgătoare viața creștină într-o lume în care valoarea supremă e libertatea. Credința, de fapt, nu se comunică printr-o constrângere, ci printr-o „atracție”. Așa cum Papa continuă să spună».

Don Julián Carrón se află la conducerea Comunione e Liberazione din 2005, desemnat de către don Luigi Giussani, fondatorul mișcării, cu câteva luni înainte de moartea sa ca să-i fie succesor. De atunci, preotul spaniol trăiește aventura complexă și fascinantă de a conduce mișcarea spre descoperirea carismei sale originare, într-o perioadă istorică frământată, ce l-a văzut uneori înfruntând opoziții și tensiuni chiar și interne, până chiar la acuzația din partea unora că ar irosi moștenirea lui «Gius».

Interviul cu don Carrón are ca punct de pornire publicarea unei noi versiuni, prin Editura San Paolo, a unui text al lui don Giussani din îndepărtatul 1973, cu titlul *Dalla liturgia vissuta. Una testimonianza [Din liturghia trăită. O mărturie, n.tr.]*.

Cum de ați făcut această alegere?

«Am stat mult să ne gândim dacă e cazul să republicăm acea carte sau nu, dar ni se pare că e încă utilă și actuală pentru a introduce cu simplitate credincioșii în liturghie. Don Giussani nu putea să conceapă o propunere creștină fără liturghie ca izvor al vieții în credință. Suntem invitați cu toții să intrăm, datorită actului liturgic, în misterul lui Dumnezeu și să ne luăm de acolo energia necesară ca să trăim în viața de zi cu zi toată noutatea pe care o implică creștinismul».

Republicarea acestei cărți nu e semnul unei încercări „spiritualiste”, o fugă de problemele concrete?

«E fix invers. Doar cineva care își are rădăcinile în misterul lui Cristos poate fi o prezență diferită, un semn de noutate în lume. Fără această origine, misterioasă, dar categoric reală, noi, creștinii, am fi ca toți ceilalți».

În 2007, papa Benedict al XVI-lea, la abația de la Heiligenkreuz, din Austria, a spus: «Acolo unde, în reflecțiile despre liturghie, se pune doar întrebarea despre cum s-o facem să fie mai atrăgătoare, interesantă și frumoasă, meciul e deja pierdut». Totuși e comună experiența ca liturghia să riște a nu-i spune nimic creștinului de azi ...

«Aceasta e o provocare adusă capacității de a educa a Bisericii. Cine are percepția valorii liturghiei, nu are nevoie să adauge nimic ca s-o facă interesantă. Don Giussani ne-a introdus

în limbajul liturghiei cu sobrietate în gesturi, având grija de ea în cel mai mic detaliu, mai ales de cântece».

E impresionant să citești următoarea frază, din introducerea lui Giussani la această carte: «În loc să sesizăm discursul lui Dumnezeu ca limba cea nouă care distruge învățătura noastră, am transformat cuvântul lui Dumnezeu în sprijin al învățaturii noastre». E o ispită prezentă chiar și în Biserica actuală și în CI?

«E un risc mereu prezent, în orice vreme. Fiecare credincios trăiește într-un anumit context istoric și absoarbe o cultură, o mentalitate cu care se apropie de cuvântul lui Dumnezeu. Rezultatul e că, uneori, suntem tentați să folosim cuvântul lui Dumnezeu ca să susținem schemele noastre mentale, în loc să se întâmple contrariul, sau să fim „mutați” de cuvântul Lui. Biserica e cea care ne împiedică să reducem cuvântul lui Dumnezeu la mentalitatea vremurilor».

După părerea dumneavoastră, în ziua de azi, la care «convertire a inimii» își cheamă Cristos Biserica? Și pe CI? Dumneavoastră ați spus într-un interviu acordat vara trecută: «Am readus pe primul loc relevanța credinței față de exigențele vieții. Prefer mărturia în locul militării»...

«Cuvântul „mărturie” se impune tot mai mult în reflecția teologică în vederea definirii modalității cu care continuă să existe creștinismul. Ne aflăm în fața unei situații istorice inedite, a unei „schimbări de epocă”, cum spune Papa. Chestiunea decisivă azi e cum să facem ca credința și viața creștină să fie atrăgătoare, într-o lume în care valoarea supremă e libertatea: nu există niciun alt mod de a comunica adevărul care să nu treacă prin libertate. E lecția pe care ne-o dă Conciliul. Adevărul nu are nevoie de altceva. Și credința nu se comunică printr-o constrângere, ci printr-o „atracție”. Asta e echivalent cu întoarcerea la originile experienței creștine.

Asta, însă, are un preț: întoarcerea la origini înseamnă a accepta riscul de a fi o minoritate, de a nu conta...

«De ceva vreme suntem deja o minoritate ca și creștini. Cum spune Benedict al XVI-lea, trebuie să acceptăm metoda „șoptită” a lui Dumnezeu: de ce, după victoria învierii, Cristos s-a revelat doar câtorva discipoli? Și mai mult: de ce istoria mântuirii a început cu Avram și Dumnezeu nu li s-a arătat, în schimb, celor mai puternici oameni ai pământului? Acest stil șoptit al lui Dumnezeu, de multe ori ne tulbură. Dar dacă nu ne lăsăm provocați de el, vom încera mereu să ne justificăm strategiile. Tocmai ca Petru, care nu voia ca Isus să meargă la Ierusalim sau care își scoate spada atunci când Învățătorul era pe punctul de a fi arestat. De aceea, fie ne identificăm cu această modalitate de acțiune a lui Dumnezeu, fie a fi o minoritate va fi trăit ca o „diminuare”, și nu ca o ocazie de a împărtăși cu toți harul vieții trăite în compania lui Cristos».

În luna aprilie a acestui an, dumneavoastră ați scris mișcării, după ce l-ați întâlnit personal pe Papa Francisc, explicând că vă simțiți «plin de uimire datorită faptului că ați sesizat și mai clar concordanța profundă dintre papa Francisc și don Giussani». Ce anume voriați să spuneți?

«Cel care a participat la întâlnirea mișcării cu papa Francisc, din 7 martie 2015, și i-a ascultat cuvintele, a putut vedea cu proprii ochi cât de familiare îi sunt anumite expresii de ale lui don Giussani. Pentru noi e o bucurie să constatăm că modalitatea dragă lui don Giussani de a concepe creștinismul coincide cu ceea ce propune Papa. Că apoi noi suntem în stare sau nu să trăim în mod fidel toate astea, e deja cu totul altă poveste. Ba mai mult: e chiar un pariu».

Subiectul periferiilor, care îi este atât de drag lui Francisc, îl regăsim adesea în revista lunară *Tracce*, așa cum a fost evocat și în multe întâlniri din ultimele ediții ale Meetingului de la Rimini...

Categoria de „mediu” e centrală în experiența mișcării. De altfel, Cl a luat naștere într-o școală și apoi s-a răspândit în multe medii. Adesea am fost acuzați că ducem oamenii în afara parohiilor, când în schimb Cl întâlnea oamenii acolo unde trăiau. Don Giussani ne-a invitat să trăim credința în realitate, nu în niște medii „protejate”. Azi, auzindu-l pe papa Francisc vorbind despre „periferie” și despre o biserică „în ieșire”, suntem rechemați la carisma originară».

Don Carrón, dumneavoastră ați avut vreodată – ca și credincios în primul rând, și apoi ca preot – crize, dubii sau întrebări care au rămas fără răspuns în fața unor fapte pe care rațiunea nu le înțelege?

E imposibil ca, în timpul vieții, cineva să nu-și măsoare puterile cu întrebările de acest gen. Nici eu n-am fost scutit de nimic din drama fiecărui om. În urmă cu câțiva ani, a murit tatăl meu, și îmi aduc aminte că, uitându-mă la trupul său neînsuflețit, m-am întrebat: „Asta-i tot?”. Atunci, în mod spontan m-am gândit la discipoli, la care ar fi fost privirea lor dacă erau în locul meu: cred că n-ar fi putut să nu-și aducă aminte că îl văzuseră înviat și viu pe Prietenul care fusese așezat în mormânt».

Ce vă aduce cel mai mult suferință?

«Schimbarea care are loc în viața mișcării și a Bisericii tulbură, și nu toți reacționează în același fel. Însă mă consolează să mă gândesc că face parte din planul lui Dumnezeu faptul că el cheamă pe cineva ca să arate anumite lucruri și că, deci, uneori se poate ca unii să nu înțeleagă. Asta, uneori, mă face să suport anumite neînțelegeri în viața mișcării. Personal trăiesc toate astea în pace, chiar dacă anumite lucruri mă rănesc. Dar am norocul să umblu mult prin Italia și în afară și mă simt recompensat în multe întâlniri importante care mi se întâmplă».

Un episod, o întâlnire care v-a lăsat o urmă...

«Îmi vine în minte o prietenă din Uganda, Rose Busingye, care lucrează la Kampala ca să ajute femeile bolnave de Sida. La început se gândea că prioritatea ar fi fost să răspundă nevoii oferind medicamente, dar s-a lovit de faptul că femeile nu le luau. E nevoie de altceva, pentru ca oamenii să țină la viață: e nevoie de o privire care să-i facă să descopere propria valoare și propria demnitate. E timpul pentru o schimbare de poziție: noi credem că ceea ce e mai „concret” e și lucrul cel mai eficace, dar asta se întâmplă pentru că am redus natura umanului, dorința de plinătate. Dar omul – fiecare om – are nevoie de un motiv adecvat ca să trăiască».